

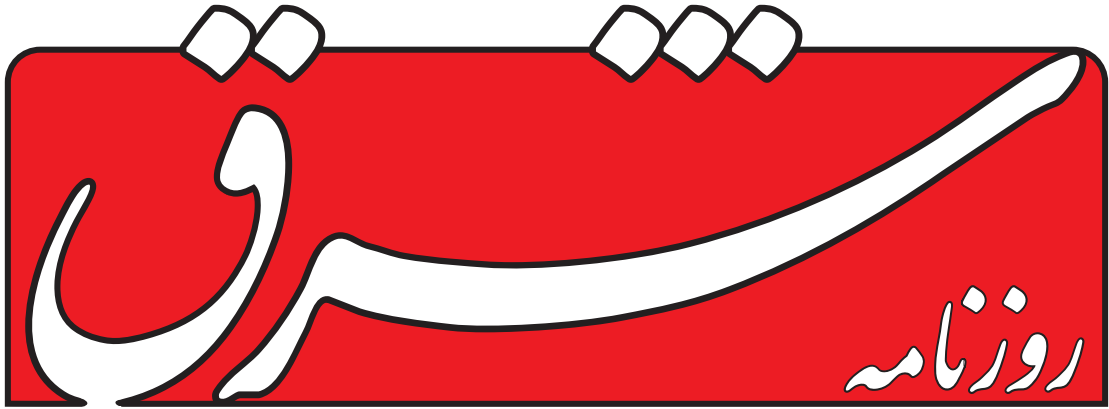

با موافقت مقام معظم رهبری
جان باختگان قایق گمیشان
شهید خدمت محسوب می شوند

پایگاه حفظ و نشر آثار مقام معظم رهبری: با موافقت مقام معظم رهبری، نیروهای جهادی مردمی جان باخته در حادثه واژگونی قایق در شهر گمیشان «شهید خدمت» محسوب می شوند. جان باختگان این حادثه شامل تعدادی از امدادگران...

صفحه ۲

یکشنبه ۲۵ فروردین ۱۳۹۸ - ۸ شعبان ۱۴۴۰ - ۱۴ آوریل ۲۰۱۹

جابری انصاری به پارلمان می رود
موسوی
سخنگوی جدید وزارت خارجه

گروه سیاست: روز اول کاری در دستگاه دیپلماسی دستور کار مشخصی داشت؛ چند پست بلاکلیف مانده، تعیین تکلیف شد. سیدعباس موسوی، به عنوان سخنگوی جدید وزارت امور خارجه منصوب شد. حسین جابری انصاری...

صفحه ۱۵

سال شانزدهم - شماره ۳۴۰۲ - صفحه ۴۰۰۰ - تومان

تترها

دیدار استادان اصلاح طلب قمی با آیت الله سیستانی

صفحه ۲

مرداب در گلستان

● گزارش خبرنگار «شرق» از زیست مردمان سیل زده
● آق قلا نیازمند لجن کش

صفحه های ۱۳ و ۱۴

طرح نمایندگان برای نظارت بر صدا و سیما در سودای نظارت

صفحه ۲

روایت امیری فر از جمله منسوب به احمدی نژاد

ادعای عجیب رئیس سابق دولت

صفحه ۶

حرف اول

درس های سیل فروردین

محمدرضا واعظ مهدوی

سیل فروردین امسال در مازندران، گلستان، لرستان، خوزستان و سایر مناطق، درس های ارزشمندی برای مدیریت بحران در کشور در بر خواهد داشت. بسیار مهم است که دست اندرکاران مدیریت و ارائه خدمات در کنار انجام وظایف و خدمات سانی به سیل زدگان عزیز، به تدوین این تجربه بزرگ بپردازند و سازوکارهای بهره گیری و پندآموزی از این واقعه را در ساختار مدیریت بحران کشور نهادینه کنند. این جانب، به سهم خود بر این مهم همت گماشته و تلاش می کنم برخی درس های آموخته را در قالب و فرمت بین المللی lesson's learned مدون و برای بهره گیری خوانندگان ارجمند و ملت شریف ایران، ارائه کنم.

درس اول: چرا به هشدارهای پیشگیری از سیل توجه نشد.

در این روزها، سؤالی در ذهن ها، محافل و جلسات و نیز رسانه ها و شبکه های اجتماعی، تکرار می شود و آن اینکه با وجود آگاهی داشتن از سیل لرستان و خوزستان از چند روز قبل، چرا خانواده ها وسایل خود را به جایی مناسب منتقل نکردند تا خسارت ها کمتر شود؟

هنگامی که این سؤال از مردم درگیر با سیل پرسیده می شد که: چرا به موقع خود را آماده نکردید؟ چرا وسایل را به اتافی محفوظ نبردید؟ مگر به شما نگفتند سیل دارد می آید؟ ما در تهران و سایر شهرها، همه می دانستیم! ... پاسخ مردم، جالب و تأمل برانگیز بود: می گفتند: «به طور قطعی به ما نمی گفتند! روی اینکه سیل بزرگی در راه است تأکید نمی شد. می پنداشتیم آب گرفتگی مختصری رخ می دهد. پیامک می دادند که فقط توصیه به تخلیه بود، اما به کجا؟ معلوم نبود. احشام را چه کنیم؟ معلوم نبود، فکر نمی کردیم سیل این قدر جدی و شدید باشد». تحلیل سبب شناسانه نحوه برخورد و تعامل مردم با مخاطرات طبیعی، فراموشی، فرمانداری ها و بخشداری ها، نیروی انسانی و نیز صداوسیما با هشدارهای سیل، می تواند درس های مهمی برای روشنفکران و دلسوزان اجتماعی داشته باشد. تجربه و مشاهدات نگارنده در این زمینه حاکی از این است که مخاطره عمدتاً منوجه منازل حاشیه رودخانه بوده، کاملاً هم قاطع بوده، اما جدی گرفته نمی شده است.

صفحه ۴

«شرق» رأی دادگاه لندن درباره پرونده دکل گمشده را منتشر می کند

کشف فساد جدید در پرونده دکل گمشده

صفحه ۸

سخنگوی اتحادیه اروپا: اقدامات غیرقانونی شریک آمریکایی را بررسی می کنیم

اینستکس در منگنه

● هدفمان حفاظت از شرکت های اروپایی برای ادامه تجارت با ایران است

● به تحریم ها نمی پیوندیم

صفحه ۱۵

یادداشت

نفت و تغییر سیاست تحریمی آمریکا

۷۰ دلار در هر بشکه فروخته می شود. بروز چنین شرایطی برای بازار نفت عمدتاً تحت تأثیر تحولات ژئوپلیتیکی فصال و پیش بینی نشدنی است که به صورت مستقیم و غیرمستقیم بازار نفت را متأثر کرده است. علاوه بر موضوع تحریم ایران به عنوان یک تحول ژئوپلیتیکی فعال، تحولات ونزولا و تحریم های نفتی آمریکا علیه این کشور، تحولات سیاسی در الجزایر به عنوان یکی از کشورهای عضو اوپک، تحولات سیاسی لیبی به عنوان کشوری که قرار بود بخشی از فشار سیاسی و اقتصادی تحریم های نفتی ایران را جبران کند، در این زمینه درخور توجه است. به ایستادگی سیاسی عربستان به پای توافق دسامبر گذشته اوپک مبنی بر کاهش تولید برای افزایش نسبی قیمت نفت که بی تأثیر از دلخوری ناشی از مواضع دولت و کنکسره آمریکا در ماجرای خاشقچی نیست هم در این زمینه باید توجه شود. شخص ترامپ و سیاست ها و اقدامات او در عرصه سیاسی و اقتصادی داخلی و به ویژه تحولات مستقیمش در بازار نفت نیز از جمله متغیرهای ژئوپلیتیکی است که خود زمینه فعال شدن و تقویت تأثیر تحولات ژئوپلیتیکی را در بازار نفت فراهم کرده است. در واقع ترامپ آتشی را دوباره روشن کرد که خودش هم از گرمای آن در امان نیست. آتشی که شعله آن در بازار نفت چند سالی بود رو به کاهش گذاشته بود؛ بنابراین مهم ترین عامل التهابات و نوسانات بازار نفت در دو سال اخیر، سیاست ها و رفتارهای غیرمتعارف ترامپ است. اگرچه برخی اظهارنظرها، این التهابات را ساختگی و به عبارتی مدیریت شده از سوی دولت آمریکا برای اهداف سیاسی و اقتصادی میان مدت این کشور به ویژه در حوزه کلان نفتی ارزیابی می کنند؛ اما واقعیت این است که این بازی قمارری است که احتمال برنده شدن ترامپ در آن حتمی به نظر نمی رسد. چراکه ترامپ برای رسیدن به اهداف خود با ابزار نفت، باید هزینه های سیاسی زیادی پرداخت کند. این هزینه ها باعث شده دولت ترامپ سیاست محتاطانه تری نسبت به گذشته در بازار نفت در پیش بگیرد.

ادامه در صفحه ۴

یادداشت

اولین قتل عام در خاورمیانه

بعدی گام های مثبت تری در این باره بردارد. ترکیه دارای یکی از پیشروترین جوامع مدنی در منطقه است و همین خصالت باعث شده دینامیسم های داخلی آن مانند چراغی در تاریکی عمل کند. همین ویژگی است که ترکیه را با کشورهای مانند عراق متفاوت کرده و یک سروگردن فراتر قرار داده است؛ اما آنچه ژنوساید را برای مردم منطقه خاورمیانه مهم می کند، دو نکته اساسی است: نخست اینکه جنایت ژنوساید اولین گام برای کشتار و پاکسازی نژادی از سوی عده ای افراطی در حکومت اتحاد و ترقی (دهه پایانی عمر عثمانی) بود که خاورمیانه را برای خشونت های مذهبی و قومی بعدی آماده کرد؛ بنابراین تقبیح مستمر و بدنامی «ایدئولوژی و عاملان» این جنایت، فارغ از وابستگی ملی شان جوامع را برای مدارا و همزیستی بیشتر آماده و تضمین می کند تا شاید خاورمیانه، در برابر ذهنیت و گفتمان افراطگری تا اندازه ای بیمه شود.

نکته دوم آسیبی است که کشور و مردم ایران از این واقعه متحمل شدند. در تاریخ آمده است که دیگر اتباع مسیحی عثمانی (موسوم به جیلوها) پس از مشاهده کشتار ارمنه، دست به شورش زده و از حکاری به سمت شمال غرب ایران حمله کرده و در نتیجه ستم هایی به مردم آذربایجان وارد کردند. دولت عثمانی بدون آنکه مسئولیت رفتار اتباع خود را بپذیرد، چشم خود را بر رفتار آنها بست.

همین نکته نشان می دهد که امنیت کشورمان تا چه حد متأثر از حاشیه بیرونی مرزهاست و سرریز اتفاقاتی از این دست چگونه می تواند امنیت ما را تحت تأثیر خود قرار دهد.

البته ایران در آن دوران روزگار بی دولتی را در سال های پایانی قاجاریه سپری می کرد؛ اما امروز کشور ما قدرتمند است و قادریم با چشم باز رخدادهای اجتماعی و سیاسی جدار بیرونی به هر حال خود را دنبال کرده و تمهیدات پیشگیرانه برای جلوگیری از رخدادهای مشابه اتخاذ کنیم.

سرمقاله

بلای بلایای طبیعی

کامران امامی

در حالی که هنوز مناطق وسیعی از کشورمان درگیر معضلات ناشی از سیلاب های اخیر است، باید با حوصله، دقت و جامع نگری که لازمه درک چنین پدیده های نادر و ویرانگری است، به صورت مرحله ای درس های مهم این سیلاب ها را مطالعه و ارائه کرد. در مدیریت بلایای طبیعی قانون ۲۰-۸۰ پارتو حاکم است. این به معنای آن است که ۹۰ درصد درس های مهم کشور را در تجارب سیلاب های سال های ۱۳۶۶ کلاب دره و دربند، ۱۳۶۹-۱۳۷۰ سیستم، ۱۳۷۱ غرب و جنوب غربی و ۱۳۷۶ جنوب و غرب کشور و سیلاب های ۱۳۹۸ می توان یافت. جمع بندی جامع این تجارب نیاز به مطالعات یک تیم چندرشته ای در یک دوره چندماهه دارد. از طرف دیگر توجه به بلایای طبیعی به مرور زمان کاهش می یابد و در این چارچوب با اطلاعات موجود و با تکیه بر ۳۰ سال تجربه حرفه ای و تحقیقاتی در زمینه مدیریت سیلاب و ایمنی هیدرولوژیکی سدهای بزرگ می توان موارد کلیدی زیر را به صورت محتاطانه ارائه کرد:

- برای مدیریت کارا و اثربخش سیلاب به دیدگاهی درازمدت نیاز است:

در جریان سونامی ۲۰۰۴ اقیانوس هند حدود ۳۰۰ هزار نفر کشته شدند و براساس تجارب جهانی وجود یک سامانه هشدار سونامی مشابه سامانه اقیانوس اطلس می توانست جان ده ها هزار نفر یا چند صد هزار نفر را نجات دهد. در عمل دو سال قبل از وقوع سونامی ۲۰۰۴، پیشنهاد راه اندازی و استقرار یک سامانه هشدار سونامی در این منطقه مطرح شد؛ ولی از آنجاکه پس از سال ۱۸۸۳ سونامی بزرگی در جنوب آسیا به وقوع نپیوسته بود، این پیشنهاد اجرایی نشد. لازم به یادآوری است که هزینه سامانه هشدار سونامی پیشنهادی حدود ۷۰ میلیون دلار برآورد شده بود که هزینه های بسیار ناچیزی برای نجات جان ده ها هزار نفر بود.

عمدتاً بلایای بسیار فاجعه بار با فاصله زمانی طولانی در یک منطقه یا کشور روی می دهند و در نتیجه افکار عمومی تا زمان وقوع یک بلای طبیعی فاجعه بار و مهیب حساسیت لازم درباره خطرپذیری و نیاز به کاهش آسیب پذیری را ندارد. در این راستا کارشناسان باید ضمن ایجاد حساسیت لازم درباره خطرپذیری (احتمال + عواقب + آسیب پذیری) برای جامعه، به تبیین راهبردها و راهکارهای لازم بپردازند و جامعه هم در مسائل تخصصی و پیچیده اهمیت لازم را برای دیدگاه های کارشناسی که حاصل صدها سال تجارب جهانی و ده ها سال تجربه حرفه ای است، قائل شود. این مسئله درباره سیاستمداران و روزنامه نگاران نیز صدق می کند. ماهیت حرفه ای آنان را بر گام های چندروزه تا چندماهه متمرکز کرده است؛ در حالی که گام های زمانی در مهندسی آب دهه و قرن است. در موارد بسیار زیادی در تمام کشورهای دنیا، احداث یک سازه مانند سد یا سیل بند برای یک یا چند دهه ایمنی در مقابل سیلاب را به نحوی چشمگیری افزایش داده؛ ولی بدون کنترل و نظارت سازمان های مسئول، ساخت وسازها در سیلاب دشت افزایش یافته و با تخریب آن سازه یا نبود ظرفیت کافی در سیلاب های بزرگ، خسارت بسیار شدید ایجاد شده است. در این حالت اگر آن سازه از اول احداث نمی شد، خسارات کمتری به وجود می آمد.

۲- مشابه عمده کشورهای جهان ریسک سیلاب در ایران روند افزایشی داشته است؛ در دهه های اخیر با افزایش جمعیت و افزایش شدید دارایی ها در سیلاب دشت ها، تعداد سیلاب های مخرب در جهان رو به افزایش بوده است. تعداد سیلاب های مخرب در یک دوره ۶۰ ساله بیش از ۱۰ برابر شده است. از طرف دیگر با پیشرفت فنون ارتباطی و پیشرفت مدیریت بلایای طبیعی، تلفات انسانی این سیلاب ها به نحو چشمگیری کاهش یافته است. در عین حال خسارت سیلاب از چند میلیارد دلار در سال در دهه ۱۹۵۰ میلادی به حدود ۲۱۰ میلیارد دلار در سال در دهه ۱۹۹۰ و ۱۶۰ میلیارد دلار در سال در اولین دهه قرن بیست و یکم رسیده است. براساس مطالعاتی که در کستره جهانی انجام شده، ایران نیز جزو کشورهای با خطرپذیری بالای سیل دست بندی شده است.

ادامه در صفحه ۲

ارتباط با روزنامه شرق
SHARGHLINE
@SHARGHDAILY.IR

الوشرق
۸۸۶۴۰۲۶۰
پیام کوتاه
۳۰۰۰۴۶۹۹
sharghline@sharghdaily.ir

سازمان آگهی های روزنامه شرق
۸۸۱۹۰۴۶۸ - ۸۸۱۹۳۹۷۹